

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจรรยาบรรณครู

อัจฉรา พลายเวช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2549

ISBN 974-502-955-6

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ อัจฉรา พลายเวช ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สุชาดา กรเพชรปानी)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ณัฐณี บำเรอราช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์กาญจนา มณีแสง)
..... กรรมการ
(ดร.สุชาดา กรเพชรปानी)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ณัฐณี บำเรอราช)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรัทธา มณีคุณ)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 20 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2549

42925428: สาขาวิชา: เทคโนโลยีวิทยาการศึกษา; วท.ม. (เทคโนโลยีวิทยาการศึกษา)

คำสำคัญ: การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน/ จริยธรรมครู

อัญญา พลายเวช: การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจริยธรรมครู

(A CONFIRMATORY FACTOR ANALYSIS OF TEACHER ETHICS) คณะกรรมการควบคุม

วิทยานิพนธ์: สุชาดา กรเพชรปณี, Ph.D., นลินี บำเรอราช, C.A.G.S. 190 หน้า. ปี พ.ศ. 2549.

ISBN 974-502-955-6

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจริยธรรมครูตามโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ประกอบด้วยครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1,000 คน และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1,000 คน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่ภาคตะวันออก ปีการศึกษา 2548 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดคุณลักษณะด้านจริยธรรมครู วิเคราะห์องค์ประกอบขั้นต้นโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจโดยวิธีหมุนแกนแบบตั้งฉาก โดยใช้โปรแกรม SPSS for windows และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจริยธรรมครูด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.50

ผลการวิจัยปรากฏว่า องค์ประกอบจริยธรรมครู มี 11 ด้าน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .72 ถึง .97 เรียงลำดับค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านความสามัคคี ด้านความกตัญญูคุณเวที ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความอดออม ด้านความยุติธรรม ด้านความเมตตากรุณา ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเสียสละ ด้านความรักและศรัทธา ในอาชีพครู และด้านความอดทนอดกลั้นมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .97, .93, .90, .88, .88, .87, .85, .77, .75, .73 และ .72 ตามลำดับ ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า มีค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 343.71 ค่าความน่าจะเป็น $(p) = 1.00$ ที่องศาอิสระ 468 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.98 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.95 ค่าดัชนีรากค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.02 และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ 0.00

42925428: MAJOR: EDUCATIONAL RESEARCH TECHNOLOGY; M.Sc.
(EDUCATIONAL RESEARCH TECHNOLOGY)

KEYWORDS: CONFIRMATORY FACTOR ANALYSIS/ TEACHER ETHICS

ACHARA PLAIIWET: A CONFIRMATORY FACTOR ANALYSIS OF TEACHER
ETHICS. ADVISORY COMMITTEE: SUCHADA KORNPETPANEE, Ph.D., NALINEE
BOMLERRAT, C.A.G.S. 190 P. 2006. ISBN 974-502-955-6

The purposes of this research were to synthesize and perform a confirmatory factor analysis of the teacher ethics on hypothesis model with empirical data. The sample consisted of 2,000 subjects comprised 1,000 teachers and 1,000 high school students in schools under the Jurisdiction of the Office of Basic Education Commission in the Eastern Region, Thailand, Academic Year 2005. The research instrument was teacher ethics questionnaires. Data were analyzed by means of exploratory factor analysis with orthogonal rotation method using SPSS for windows and second order confirmatory factor analysis using LISREL version 8.50.

Results indicated that the model was consistent with an eleven-aspect model and fit the data well. Ranging from the highest aspect loading value to the lowest, they were from .97 to .72 respectively: unity, gratitude, discipline, saving, fairness, generosity, responsibility, honesty, sacrifice, love and trust in teacher profession and patience. The multiple R-square relationships between each aspect and the teacher ethics were .97, .93, .90, .88, .88, .87, .85, .77, .75, .73, and .72 respectively. The construct validity of models was consistent with empirical data, with chi-square goodness of fit test at 343.71 with 468 degrees of freedom; $p = 1.00$; Goodness of Fit Index (GFI) = 0.98; Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.95; Comparative Fit Index (CFI) = 1.00; Standardized Root Mean Square Residual (SRMR) = 0.02, and Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.00

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2548

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ดร.สุชาติา กรเพชรปภาณี ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ณลิณี บำเรอราช ซึ่งกรุณาชี้แนวทางในการศึกษาค้นคว้า ทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้และประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่ ภาคตะวันออก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบวัดและส่งแบบวัดคืนให้กับผู้วิจัย และที่สำคัญขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) ทุกท่านที่ให้โอกาสในการศึกษา

และท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และสมาชิกครอบครัวพลายเวช และเพื่อน ๆ ทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณวัฒนา กลิ่นชู คุณแน่นน้อย กลิ่นชู คุณพุดพงษ์ สุขสว่าง และคุณศิริพร นาคสุวรรณ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจสำคัญจนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

อัจฉรา พลายเวช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ตอนที่ 1 ความหมาย ความสำคัญ บทบาทหน้าที่ของครู และคุณลักษณะของครูที่ดี..	8
ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมและจรรยาบรรณครู.....	23
ตอนที่ 3 เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน.....	61
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย.....	85
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน.....	91
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ.....	98
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน.....	107
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง.....	118

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	125
สรุปผลการวิจัย.....	125
อภิปรายผลการวิจัย.....	129
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	136
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	136
บรรณานุกรม.....	138
ภาคผนวก.....	147
ภาคผนวก ก.....	148
ภาคผนวก ข.....	161
ภาคผนวก ค.....	163
ภาคผนวก ง.....	166
ภาคผนวก จ.....	173
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	190

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ระดับของจริยธรรมตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก.....	30
2 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบจริยธรรมครู.....	75
3 จำนวนโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก จำนวน 7 จังหวัด.....	77
4 จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	78
5 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอน และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามจังหวัด.....	80
6 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียนและจังหวัด.....	81
7 จำนวนกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่สุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม จำแนก ตามขนาดของโรงเรียน และจังหวัดที่ตั้ง.....	82
8 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และจังหวัดที่ตั้ง.....	83
9 จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่สุ่มออกเป็น กลุ่มจำแนกตามขนาดของโรงเรียนและจังหวัดที่ตั้ง.....	84
10 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1,000 คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่ทำการสอน.....	91
11 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1,000 คน จำแนกตาม เพศ อายุ แผนการเรียน และเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA).....	93
12 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ และ ค่าความโด่ง ของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน.....	94
13 องค์ประกอบที่ 1 ด้านความซื่อสัตย์.....	99
14 องค์ประกอบที่ 2 ด้านความรับผิดชอบ.....	100
15 องค์ประกอบที่ 3 ด้านความอดทนอดกลั้น.....	100
16 องค์ประกอบที่ 4 ด้านความอดออม.....	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17 องค์ประกอบที่ 5 ด้านความเสียสละ.....	101
18 องค์ประกอบที่ 6 ด้านความมีระเบียบวินัย.....	102
19 องค์ประกอบที่ 7 ด้านความสามัคคี.....	103
20 องค์ประกอบที่ 8 ด้านความยุติธรรม.....	103
21 องค์ประกอบที่ 9 ด้านความกตัญญูทดเวที.....	104
22 องค์ประกอบที่ 10 ด้านความเมตตากรุณา.....	104
23 องค์ประกอบที่ 11 ด้านความรักและศรัทธาในอาชีพครู.....	105
24 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก องค์ประกอบที่ 1	106
ด้านความซื่อสัตย์.....	108
26 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก องค์ประกอบที่ 2	
ด้านความรับผิดชอบ.....	109
27 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก องค์ประกอบที่ 3	
ด้านความอดทน อดกลั้น.....	110
28 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก องค์ประกอบที่ 4	
ด้านความอดออม.....	111
29 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก องค์ประกอบที่ 5	
ด้านความเสียสละ.....	112
30 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก องค์ประกอบที่ 6	
ด้านความมีระเบียบวินัย.....	113
31 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก องค์ประกอบที่ 7	
ด้านความสามัคคี.....	114
32 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก องค์ประกอบที่ 8	
ด้านความยุติธรรม.....	115
33 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก องค์ประกอบที่ 9	
ด้านความกตัญญูทดเวที.....	116

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
34 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก องค์ประกอบที่ 10 ด้านความเมตตากรุณา.....	117
35 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก องค์ประกอบที่ 11 ด้านความรักและศรัทธาในอาชีพครู.....	118
36 ผลการวิเคราะห์โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองจริยธรรมครู.....	119
37 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองจริยธรรมครู.....	123

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน.....	62
2	โมเดล 1 องค์ประกอบ ของมาตรวัดความสามารถในการกลับคืนสู่สภาพเดิม.0.....	65
3	โมเดลมีตัวแปรแฝง (องค์ประกอบ) 1 ตัว ตัวแปรสังเกตได้ 12 ตัว.....	65
4	โมเดลสมมติฐานองค์ประกอบจริยธรรมครู.....	89
5	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกโมเดลจริยธรรมครูด้านความซื่อสัตย์..	107
6	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกโมเดลจริยธรรมครูด้านความรับผิดชอบ.	108
7	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกโมเดลจริยธรรมครูด้านความอดทน อดกลั้น.....	109
8	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกโมเดลจริยธรรมครูด้านความอดออม.....	110
9	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกโมเดลจริยธรรมครูด้านความเสียสละ.....	111
10	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกโมเดลจริยธรรมครูด้านความมี ระเบียบวินัย.....	112
11	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกโมเดลจริยธรรมครูด้านความสามัคคี.....	113
12	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกโมเดลจริยธรรมครูด้านความยุติธรรม.....	114
13	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกโมเดลจริยธรรมครูด้าน ความกตัญญูกตเวที.....	115
14	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกโมเดลจริยธรรมครูด้านความเมตตากรุณา	116
15	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกโมเดลจริยธรรมครูด้านความรักและ ศรัทธาในอาชีพครู.....	117
16	โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองจริยธรรมครู.....	124